

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru z pošiljanjem na dom za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.60 za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 2.

V Mariboru, dne 12. januarija 1899.

Tečaj XXXIII.

Kaj hočemo?

V Mariboru, dne 10. januarija.

Nikdo ne more očitati štajarskim Slovence, da bi ne razumevali teženj in potreb celega naroda slovenskega. Z ozirom na priprosto ljudstvo moramo celo reči, da je ni slovenske dežele, kjer bi imel ravno priprosti narod toliko smisla za občeslovenski program kakor na Štajarskem. To je dokazal letos vstrajni boj štajarskih slovenskih občin za slovensko nadsodišče in slovensko vseučilišče ter za enakopravnost slovenskega jezika po vseh uradih. V tem oziru se niti kranjska dežela ne more primerjati z nami.

Mi se veselimo tega lepega pojava v našem političnem življenju. Kakor dosedaj, bo naš list tudi zanaprej povspeševal napredovanje naših vrlih štajarskih Slovencev v razumevanju občeslovenskih zadev. Kajti naš vzor ostane vedno in vedno združena Slovenija, a za ta vzor pripravljamo naše priprosto ljudstvo ravno na ta način najvpešnejše, ako mu vcepljamo smisel za skupne teznje.

Toda dokler ne dobimo združene Slovenije, ostanemo Slovenci, ki živimo med Spielfeldom in Zidanim mostom, še zmeraj štajarski Slovenci. Kot štajarski Slovenci pa imamo tudi svoj poseben program, ki sicer ne nasprotuje občeslovenskemu programu, a se nahajajo v njem zraven občeslovenskih tudi nekatere točke, ki nam jih napovedujejo naše krajevno različne razmere. Nam se dozdeva, da se je naš spodnještajarsko-slovenski program dosedaj vse premalo upo-

števal. Povdarjali smo sicer vedno posamezne želje in potrebe spodnještajarskih Slovencev, a do splošnega gibanja, do odločnega koraka še nismo prišli. Sedaj smo povdarjali jedno točko glasneje, sedaj zopet drugo, a urejenega, strogo določenega, programatičnega postopanja še nismo zapazili. To se mora predrugačiti!

Najvažnejša točka našega programa mora biti zahteva, ki je že znana med našim narodom z besedami: «Proč od Gradca.» V Gradcu je namreč sedež onih uradov, ki imajo odločevati o usodi naših deželnih zadev, to so v prvi vrsti deželna vlada, deželni odbor, deželni šolski svet. Vsi ti uradi so popolnoma nemški, čeprav bi morala tretjina slovenskih prebivalcev imeti tudi v njih tretjino zastopnikov. Razmer na Spod. Štajarskem gospodje v Gradcu ne poznajo iz lastne izkušnje, ampak le iz poročil spodnještajarskih uradnikov in nemških listov. Mi pa dobro vemo, kako naklonjeno je nam Slovencev spodnještajarsko uradništvo in nemško časnikarstvo. Zato se ne čudimo, ako dežela za nas nima skrbi, katero bi morala imeti. Slovenci smo ji le pastorki. Spodnještajarski Slovenec ve le iz šole, da je Gradec glavno mesto štajarske dežele, iz delovanja omenjenih deželnih uradov tega ne more izvedeti.

Vladajoči uradi štajarske dežele nas Slovencev nočejo poznati. Vse službe, katere ima oddajati dežela, so skoro izključno v nemških rokah. Celo po Spodnjem Štajarskem nam vsiljujejo nemške uradnike, na pr. v Slatini. Za Štajarsko je ustanovljena posebna

kmetijska družba. Kaj stori družba za Slovence? Skoro nič, ona nam je tuja. Korist od nje imajo le Nemci. Kaj stori deželni odbor za prometna sredstva med nami? Deželni odbor tega sam ne ve, ne da bi mi vedeli. Za izobrazbo Nemcev se ustanovljajo vse različne šole. Za spodnještajarske nemške ostanke in vsiljence vzdržuje se v Ptujtu sedaj celo popolna gimnazija. Za Slovence se ne ustanovi nobena gimnazija, niti paralelk nam v Ptujtu ne dadó. Še več, celó paralelkam na državnih gimnazijah v Celju in Mariboru so stavili in še stavijo vse mogoče ovire. Mi nimamo na Spodnjem Štajarskem nobenega slovenskega učiteljišča, nobene meščanske šole, nobene vinarske, nobene sadjarske, nobene obrtne šole — mi Slovenci nimamo od dežele ničesar dobrega, popolnoma ničesar. Dežela nas pozna le kot davkoplachevalce! Zato pa kličemo: «Proč od Gradca!» Slovenski Štajar se naj samostojno uredi, naj se ustanovijo za nas posebni deželni upravni oddelki s sedežem na Spodnjem Štajarskem, ki bi naj skrbeli za naš gospodarstveni in prosvetni napredek. To je glavna točka našega programa, od katere ne smemo pustiti, dokler se nam ne uresniči.

Ker pa bilo nemodro, molčati o drugih naših zahtevah ter čakati ž njimi, da se nam izpolni prej najvažnejša, moramo povdarjati tudi druge točke našega programa. Slovenski značaj južnega Štajarja se mora strogo varovati. Za prosvetni razvitek naj se posloveni gimnazija v Ptujtu in naj se skrbi, da postane tudi c. kr. učiteljišče v Mariboru kmalu slovenski zavod. Za gospodarsko izobraženje

Listek.

To in ono
ob novem letu 1899.

Za novo leto skovali so nam pratikarji letos čudno spako: 1899. Devetindevetdeset, prav nerodno se jezik zapleta; pa mora že tako biti, da pride za 98 na vrsto 99. V štetju let jo še precej pogode pratikarji, v drugih rečeh pa se radi zmotijo, če se ne zlažejo, kar je pa prepovedano reči. Vprašal sem neko ženico, kako se bo pisalo novo leto, pa se je znala modro ogniti onim štokljastim 99 ter se kratko malo odrezala: 1900 manj eno. Ne vem, če je tako številjenje posnemanja vredno.

Kakšno pa bo to leto?

Če se more posneti iz premnogih voščil: srečno in veselo. Več o njem pa še nisem mogel izvedeti, ker sem tako pozno prejel «Koledar» družbe sv. Mohorja. Pa tudi v sosedni Kranjski, kjer že zdavna prebirajo Mohorjeve knjige, ne vedó nič gtovega o letu 1899.

Pomenkovala sva se s starim poštenjakom, z vojaško grčo iz leta 1866, o novem letu, kako kaže in kako ne kaže. Modroval je, da mu letnica prav nič ni všeč, ker sta

tisti dve šestki leta 1866 letos dol obrnjeni, kar prè ni brez pomena. Pomiril sem ga, da letos gotovo ne bo vojske, ker je ruski car rekel, da je ne mara; priznal sem mu pa izvirnost njegove misli. Temu človeku osodepolno 1866 leto sploh ne gre iz glave in rad pripoveduje, kako je takrat pred Prusi — brusil peté in hvali se s tremi spomini na svoja vojaška leta: s kroglijino ščerbino nekje tam za hrbitiščem skrito takó, da je niso mogli zdravniki izvleči, potem z vojno svetinjjo za prebito vojsko, tretjega je pa šele pretečeno leto dobil: jubilejno spominsko svetinjjo. Kajpada se mu obe medalji lepo podasta na nedeljski suknji: nova na svitlem rdečem, zraven stare na obledelem črnornem traku.

Ker govorimo o jubilejni svetinjji, moramo nehoté obrniti misli nazaj v staro leto. Sedaj se šele more prosto in pravično govoriti o preteklem letu, ko smo je že pokopali k prejšnjim, ker vemo, da ne more več vstati, da bi se maščevalo nad našim opravljanjem.

Če bi ne bilo za nas jubilejno leto cesarjevo, bi sploh ne bilo vredno o njem mnogo besed izgubljati. Mnogo nad nam je prineslo, pa vse odneslo. Komur pa je vendar kaj vrglo v naročje, mu je pa kaj družega vzelo. Avstrijskim narodom naklonilo je zlati jubilej cesarja-očeta, pobralo pa jim deželno

mater v neizmerno žalost. Morda najmanj na svetu žalujejo za l. 1898 Španjci, pač pa vsled njega, ker jim je izmaknilo prelepo Kubo, od koder so sebe in druge zalagali s smodkami, katere bodo odslej kadili in prodajali zmagoviti Američani. Z lahko vestjo so ti novodobni roparji tudi Filipine, deželo popra in drugih dišav, spravili v svoj nenasiitljivo zevajoč žep, ne da bi resno mislili na 20 milijonov dolarjev, kupnino za njé.

Kakor prejšnja leta, je tudi lani smrt pridno kosila. Med njenimi žrtvami nahaja se tudi — trolasi Bismark, ki je torej moral umreti, predno so mu izpadli poslednji lasje. Za nas Slované ne pomeni njegova smrt niti izgube niti pridobitve, kajti knežji prevžitkar je izgubil zadnja leta vso prejšnjo veljavo, odkar se je s pipo v zobeh sprehajal pod košatimi hrasti saksonskega gozda, preklinjajoč svet in njegovo nehvaleznost. Robantil je nad mladim nemškim cesarjem, drugimi svojimi sovražniki in celo velikonemške štajarske peteline je krcnil po prstih, ko so ga bili prišli gledat in častit — svojega boga. Pa si niso zapamtili! Turek roma v Meko, kristjan v Jeruzalem ali Rim, najbolj nemški Nemeč pa v Friedrichsrue na Bismarkov grob. Najnovejša božja pot!?

Če sploh kdo, so naši Nemci lahko s preteklim letom zadovoljni. Iz tistega lonca,

naj se posloveni vinarska in sadjarska šola v Mariboru, naj se ustanovijo po več krajih viničarske šole, naj se uvede kje med nami uzorna gospodarska šola, naj se ne čaka z gospodinjsko šolo in s tečajem za ročna dela. Nadalje pogrešamo podkovno šolo in različne obrtne šole.

S tem smo podali, rekli bi, okostje našega spodnještajarskega programa. Držimo se tega programa ter ne odstopimo od njega niti za trohico. Kadar se nam uresniči ta program, storjen bo odločilen korak za naš vzor, za združeno Slovenijo.

Društveno življenje.

Sedaj je prišel zopet čas, ko se začne razvijati društveno življenje. Stari odbori odstopajo, novi se volijo, napovedujejo se predavanja, uprizarjajo se gledališke igre, prirejajo se veselice, skratka rečeno, društva se sedaj zopet vzbujajo in oživljajo. Prišel je pustni čas in v tem času je že taka navada, da se društveno življenje na novo omlaja.

Vesten časnikar mora imeti povsod svoje oko, da opazuje in presoja gibanje svojega naroda. Noben pojav mu ne sme uiti, kateri mu podaje ključ do novega spoznanja. Čim bolj zna prodirati njegov duh v globine narodnega življenja, tem lažje mu je pisati v korist in blagor svojega čitateljstva. Časnikar, ki ne pozna ljudstva, piše navadno le puhlice, ki se brez sledu izgube v drvenju in vrvenju vsakdanjega življenja.

Društva sama na sebi niso ne dobra, ne slaba. Pečat dobre ali slabe kakovosti pritisne jim vselaj še le namen, po katerem hrepenijo, katerega hočejo društveniki skupno doseči. Naša slovenska društva, koja ravnajo sedaj v pustu najrajši odpirajo vrata živahnemu življenju, imajo večinoma namen, da se v njih udje izobražujejo in se vnamajo za narodno mišljenje in delovanje. Njih postranski namen pa je navadno zabava.

Človek, kateri posvečuje svoje moči resnemu delu, potrebuje zabave. Prijateljsko razgovarjanje, veselo društvo mu zopet ojači opešane moči, ubrano petje in prijetna godba na novo napolni njegovo dušo z veseljem in navdušenjem do dela. Ni torej napačno, ampak prav je, da imajo naša društva tudi postranski namen, zabavati svoje društvenike. Samoumevno je, da imamo v mislih le pošteno zabavo, katera nikdar ne prekorači mej dostojnosti in npravnosti.

A nekaj je, česar ne moremo odobravati v našem slovenskem društvenem življenju.

v katerem se kuha politika, so skozi vse leto zajemali z veliko žlico. In teknilo jim je. Starejim in izkušenim poslancem, ki so delili mlajšim politično hrano, so ti kmalu zrastle čez glavo in tako se je usilil zaslepljenim Nemcem za «letnega vladarja» K. H. Wolf, mož zmešanih las in neukrotne predrznosti. Ta in njegova slavna petorica so hoteli pestovati državno zbornico, dokler ni posegel vmes in miru napravil neizogibni § 14. Ta preklicani kljukec bo vladal tudi celo letošnje leto, kakor se čuje.

Takšno je novoletno darilo naše vlade; priborili so je nam nemški prenapeteži, Ogrsi se pa — smejejo.

Finančni minister se je pa še posebej velikodušno spomnil svojih davkoplačevalcev, ker terjaja za tekoče leto kar celih 36 milijonov več od lani za svoje potrebščine. Če minister vzame, pa tudi kaj obljubi. In tako nam je obljubil papirnate krone roznate barve. Roznata barva! Res nekaj lepega in prijetnega za oko v sedanjih revnih časih. Mi si pa ne želimo papirja, ker se še srebra nismo naveličali. Zadovoljni smo tudi z nikljem!

Vladi se zdi, da še ima kmet dovolj potrebnega drobiža, ker vsem drugim ministrom se je zvišala letna svota, kmetijskemu se je pa — znižala. Zasmijal bi se človek, ko bi ne bilo tako — žalostno!

Naša društva le prerada pozabljajo, da je njih glavni namen izobraževanje in vnemanje društvenikov za narodno delo, a da je zabava le postranska reč. Marsikatera društva pa so celo zabredla tako daleč, da ne kažejo drugače svojega življenja, nego da sklicujejo svoje ude s starim vspešdom, kojega prvi del se glasi volitev odbora, drugi del pa ples. S takimi vspešdomi se vcepljajo našemu narodu le krivi pojmi o namenu narodnih društven in o narodnem delovanju sploh, s takimi društvenimi shodi se vzgaja naše ljudstvo le za razveseljevanje, a ne za napredek v resnem delu.

Taka društva so nazadnjaška v pravem pomenu besede. Za plesanje in rajanje skrbijo itak naši krčmarji v preobilni meri, v tem oziru ni treba imeti narodnim društvom nobene skrbi. Ona imajo višjo nalogo, višje zvanje. Poklicana so pomagati našemu narodu, da se v omiki in prosveti povspenja vedno višje in višje.

Mi nismo sovražniki narodnih društven, ampak njih odkritosrčni prijatelji. Mi poznamo njihov upliv na razvijanje našega ljudstva. In da bi bil njihov upliv dobrodejen in blagotvoren, ravno zato smo zapisali te besede. Glavna naloga narodnih društven je, da se v njih društveniki izobražujejo in vnamajo za naporno narodno delo. Zabava je le postranskega pomena. V tem smislu se naj v letošnjem pustu razvija društveno življenje!

Politični ogled.

Državni zbor je sklican na dan 17. jan. k novemu zasedanju. Ker je vlada s § 14. podaljšala carinsko in trgovinsko zvezo z Ogrsko ter si dovolila proračun do 31. marca l. 1899., se ji ni treba bati obstrukcije, s katero zopet pretijo nemški kričači. Slišati bo morala mnogo gorkih besed, a nadalje se ji ne more od strani Nemcev pripetiti nič žalega. Večja je nevarnost, ki ji preti od jugoslovanskih poslancev. Ako vlada ne bo izpolnila njihovih zahtev ter še nadalje podpirala na jugu neumno germanizacijo, bodo Jugoslovani vladi obrnili hrbet.

Proti sedanjim šolskim postavam. Krščansko-socijalni poslanec in deželni odbornik nižjeavstrijski L. Steiner je predložil deželnemu zboru prošnjo 750 občin in 23.000 posestnikov, v kateri zahtevajo spremembo sedanjih šolskih postav. Vpelja se naj za kmetijske občine sedemletna šolska dolžnost, kjer so otroci zelo odaljeni od šole, naj se

Naš kmetiški narod ima trdo kožo, čaka in čaka in trpi do skrajne meje, saj je vaju tega; pa vsaka sila do vremena. V tem letu se bodo vršile imenitne spremembe in upamo, da novi čas bo našel tudi trdih neizprosnih poslancev, ki bodo izposlovali ne samo uradnikom in drugim stanovom povišanje plač, ampak tudi kmetu vsaj toliko zraka, da bo dihal, ker že je v največji nevarnosti, da se zaduši in zamre.

V tej nadi nam bodi pozdravljeno novo leto 1899!

Slika iz življenja.

(Spisal A. Ivanov.)

Vsak je pravil, da še ni videl stati lepšega para pred altarjem nego sta bila Pernatova Anica in Smolnikov Tone. In res, Anica s svojimi temnimi, a žarkimi očmi, z belimi, polnimi zobmi, z majhnimi jamicami na lahno zarudelih licih in z nedolžnim veseljem, razlitem po celem obrazu . . . ne, s tem se ni moglo ponašati vsako dekle. Tone pa raven kakor jelka, zdrav kakor jedro in odločen, a vendar ljubeznjiv v svojem govorjenju in dejanju, . . . kaj čuda, da so se ljudje sami veselili, ko sta se zvezali te dve duši pred altarjem za celo življenje.

To je bila ljubezen v novem zakonu!

uvede podaljšani poldnevni pouk, v vseh šolah naj se rabijo jednovite šolske knjige, šiba se naj zopet uvede ter rabi po pameti, ustanovijo se naj kmetske nadaljevalne šole, ki se naj obiskujejo po nedeljah in zimi, pomnožijo se naj gospodarske šole in uzorna gospodarstva. Ne dvomimo, da se tudi slovenski stariši vjemajo s predlaganimi spremembami.

Deželni šolski zalog na Goriškem. Vsaka kronovina ima svoj deželni zalog, iz katerega se plačujejo učitelji in druge stvarne potrebščine za ljudsko šolstvo. Le Goriška še ni imela dosedaj takega zaloga. Občine same so morale plačevati učitelja in šolo. Marsikatera občina pa vsled revščine niso mogle zmagovati visokih stroškov, svojim šolskim razmeram in še bolj učiteljem na škodo. Vsled tega je predložila letos vlada v deželnem zboru ustanovitev deželnega šolskega zaloga, s katerim bi se pokrivala šolske potrebščine in h kojemu bi prispevale vse občine po svoji davčni zmožnosti. Toda Italijani so se uprli temu predlogu, ker bi vsled večje premožnosti morale italijanske občine več prispevati. Zastopnik goriškega mesta, grof Coronini, je odložil svoj mandat, a drugi italijanski poslanci niso prišli več k drugi seji. Kako bo se stvar končala, se ne ve.

Rusija o Avstriji. Ruski časniki so se začeli v poslednjem času bolj pogosto baviti z avstrijskimi notranjimi razmerami. Pravijo, da je hudih zmešnjav kriva dosejanja nespametna politika avstrijskih vlad. Njih naloga bi morala biti, z načelom enakopravnosti združiti vse avstrijske narode za gospodarski in prosvetni razvitek Avstrije, ne pa narode ločiti z nedoumnim povspeševanjem nemških teženj. Ruski časniki tudi svarijo Avstrijo, da se naj ne naslanja preveč na Nemčijo, kajti Nemčija ni odkritosrčna v svojem prijateljstvu in išče le sebičnih koristi. Iz vseh ruskih glasil odseva iskreno prijateljstvo do Avstrije in njenega vladarja.

Princ Jurij grški, ženin. V dvorskih krogih petrograjskih se zatrjuje, da bode kmalu poroka princa Jurija grškega, sedanjega vladarja na Kreti z veliko kneginjo rusko, Olgo Aleksandrovo, sestro sedanjega ruskega carja. Ta ženitev da je obljubljena še po carju Aleksandru III. takrat, ko je princ Jurij grški otel življenje sedanjemu carju Nikolaju, ki je o priliki svojega potovanja po Aziji bil v Tokiu na Japonskem napaden in ranjen po nekem zagrizenem Japoncu. V znak hvaležnosti mu je pokojni car obljubil roko mlajše hčere. Ta carjeva obljuba se bode izvršila, ko velika kneginja dovrši svoje 20 leto, in to bode prihodnje leto.

Anica se je veselila svojega Toneta, a on se ni mogel nagledati svoje mlade in lepe ženice. Kako otroče sta govorila med seboj, kadar sta se utrgala trudapolnemu delu, kako nežno-ljubeznjivo sta se znala zabavati. Dva golobčeka!

Toda prišla je ona nesrečna nedelja, ki jima je pomešala prvi pelin v sladko življenje. Že opoldne je rekel Tone Anici, da bo danes šel k svojim starišem na dom. Tone se je priženil z velikim bogastvom na Aničin dom. Moral se je nekaj pogovoriti s svojimi stariši. V gospodarstvu pridejo za mladega moža skrbi, o katerih se je treba večkrat posvetovati z dobrimi, izkušenimi stariši. Hvala Bogu, Tone še jih je imel.

Prišel je čas, da bi se Tone odpravil na dom svojih starišev.

«Anica, sedaj grem! Zadnji čas je,» rekel je Tone.

«Počakaj, malo še ostani!»

«Saj pridem kmalu nazaj. Kmalu bom zopet pri tebi, Anica.»

«Tone, meni bo dolgčas! Opusti, sploh ne hodi danes!»

«Saj veš, moram iti!»

«Tone, ti me nimaš zelo rad. Rajši hodiš k starišem, nego bi ostal pri meni, kadar imava čas, da bi se kaj pogovorila. Tone, to ni lepo!»

Dopisi.

Dobova. (Dobova, kje si?) Da bi vedeli, g. urednik, kako vzvišen utis je povzročila v meni probujenost onih slovenskih občin, kojih imena sem bral v zadnjem «Gospodarju» pod nadpisom: zavedne občine. Da, to je vsekako važno znamenje za bodočnost, da preveva slov. občine odločno narodni duh, da razumeva naše ljudstvo položaj celokupnega naroda slovenskega. Lepa imena, a še lepša in pomenljiva je probujenost zavednih občin.

Pa še z druge strani me je zanimal važen članek. Prepričan sem bil da zavzema med zavednimi občinami častno mesto tudi sedem dobovskih občin. Bral sem toraj pazljivo: Za slovensko nadsodišče v Ljubljani so vložile pri c. kr. pravosodnem ministerstvu prošnjo sledeče občine . . . Toda, ali me vara oko? Dobove ni. Berem dalje: Na državni zbor so vložile v isti zadevi prošnje, občine . . . a Dobova je preskromna, da bi se pokazala pred svetom.

Pa saj je še vseučilišče na vrsti, si mislim, za to se mora gotovo oglasiti Dobova, saj pošilja vendar vsako leto nadebudne mladeniče v gimnazijske šole. A katere občine spet ni med onimi, ki so vložile prošnjo za ustanovo vseučilišča v Ljubljani? Da, Dobova ni zavedna! Dirnilo me je nekaj neprijetnega.

A še nisem omenil prošenj za poštne napise in pečate, za slovenske napise na železničnih postajah, za enakopravnost slovenskega jezika po vseh uradih. Gotovo je tu storila Dobova svojo narodno dolžnost, a spet mi je splaval up po vodi. Dobove ni, pa je ni. Dobova, Dobova, kje si?

Izpod Pohorja. Stara hrvatska prislovica pravi: «Komu je sv. Petar kum, lahko mu je u nebo doći (priti)». Našemu staremu prijatelju Simoniču ni sicer kumoval Bog ve kak mogotec tega sveta, toda on ima ime nitnega strica, in to je tudi nekaj; s priporočilom tega strica, ki prè ima velevažno besedo v deželnem odboru, upa naš dični german že dve leti, da dobi mastno službico reprezentanta na Slatini. Imenovano službo mora, kaj pa da, dobiti jedino le veliki Nemec. To pa za to, ker glasom zemljepisja leži rogaška Slatina sredi nemškega ljudstva, kar se mora velikemu številu jugoslovenskih gostov tudi dejanski po reprezentanci pokazati. Simoničevo germansko plemstvo, kakor je znano, sicer ne seže gor do Askera in Emble, a german je vendar le, pa še kakšen! Mi ga le pomilujemo, da njegovo upanje ostane toliko časa neizpolnjeno, zlasti

ker je pred dvema mesecema nezmotljivo prerokoval, da mu je s 1. januarjem 1899. služba podeljana, a sedaj glej! zopet nič. Pa naj še kdo poreče, da človeku ni na tem čelarnem svetu vsled samega upanja obupati.

Iz ptujskega okraja. (Zdravstvene zadeve.) Vsako leto se prikaže tu in tam, osobito v zimskem času, morilka otrok, davica. V tukajšnji občini sv. Bolfenka se je prikradla v hišo nekega posestnika še pred tremi tedni in pobrala nadobudno deklico, pridno šolarko. Potem je bolezen malce prenehala in strah vseh se je nekoliko polegel. A zdaj je nastopila na novo i zopet odnesla žrtve; pri eni hiši sta umrla dva otroka in tretji — 12letni fantek — leži v umiranju, pri drugi hiši ležite dve sestrici. Postava tirja ostro od občinskih uradov in šolskih vodstev, da takoj naznanijo okr. glavarstvu nastop kake kužne bolezni. Zakaj tirja to postava in kaznuje one, ki bi jo prezirali? Nedvomno zato, da se omeji in mogoče zabrani razširjanje takšne bolezni. Tudi tukaj se je takoj naznanil nastop bolezni. A okrajni zdravnik je prišel še le po smrti dotičnega otroka. Zdaj pa, ko je vnovič bolezen nastopila, in sta še dva otroka umrla in jih je še več v smrtni nevarnosti, zdaj pa (do 7. januarija) ga sploh ni. Zakaj je tedaj ta postava? Zakaj se morajo naznaniti slučajni kužnih bolezni? Zakaj imamo okrajnega zdravnika? Kdor ve, kaj je davica, kdor je že gledal bolečine in muke ubogih otrok, kdor je že slišal jok in tarnjanje obupnih starišev, stoječih pri svojih ljubljencih, ko bi jim iz srca radi pomagali, pa ne morejo, ta bo razumel našo žalost in nejevoljo. In mi nimamo v obližju nikjer zdravnika, najbližji je ravno ptujski. Poprej je še bil vsaj na Ptujski gori, zdaj smo pa popolno zapuščeni. Mi kličemo in tirjamo od zastopov občin, ki so v obližju Ptujke gore, da se nemudoma snidejo in pomenijo, kako bi zopet dobili tu-sem zdravnika, da v prvi vrsti določijo takšno svoto v podporo zdravnika, da bomo lahko upali, da se bo kak priden in postrežljiv zdravnik tu naselil. Le pomislite, da davica skoraj vsako leto nastopi in koliko drugih slučajev lahko nanaglooma nastopi, zdravnika pa ni nikjer blizu! Prosimo in zahtevamo, da ne odlagate, da takoj potrebno ukrenete.

Iz Ljutomera. (Občinsko gospodarstvo.) Premoženje naše občine je v tako slabem stanju, da je treba štediti in štediti in na vsak krajcar gledati. Vkljub temu pa ima naša občina celo vrsto nepotrebnih izdavkov, zoper katere se zastopniki upirajo slovenski odborniki. Ne bomo govorili

o nemški šoli, ki stane vsako leto okoli 400 gld. iz občinske, oziroma hranilniške blagajnice, pač pa hočemo volilce opozoriti na zadevo občinskega zdravnika.

Pred nekterimi leti se je osnoval za občine ljutomerske in malonedeljske fare sanitetni distrikt (zdravniško okrožje) in takrat se je nastavil kot okrožni zdravnik gospod dr. Anton Mihalič. Ljutomerska občina pa ni hotela pristopiti temu okrožju, ampak je hotela imeti svojega lastnega občinskega zdravnika. Dasiravno je občinska blagajnica prazna, so mislili naši Nemci na leto kacic 800 gld. plačati za kakšnega ‚Nemca‘, ki bi ga za zdravnika sem dobili. Nihče se ni oglašil. Na to so razpisali službo s 500 gld. in so jo dali g. dr. Vozelki. To mu je bila lepa podpora. Kaj mislite, kaj ima opraviti tak občinski zdravnik? On mora biti navzoč pri stavbarskih komisijah. Teh je v Ljutomeru na leto od 3—6. Potem ima ogledati mrličee. Teh je na leto v trgu 10—15 in za vse to delo 500 gld.!! To smo bogati, ki tako plačujemo.

Pozneje se je znižala ta plača na 300 gld. Ali opravila tudi ni bilo več, tako, da je bil gosp. župan v največji zadregi, ko ga je občinski odbornik vprašal, kaj je storil občinski zdravnik v preteklem letu za 300 gld. Vsi ti stroški bi se znižali na 50 do 60 gld., če trg pristopi okoliški sanitetni občini. Zato je slovenski odbornik v seji dne 7. januarija predlagal, naj se za naprej opusti občinski zdravnik in naj občina pristopi okoliški sanitetni občini. Toda nemška večina ni hotela vsprejeti odbornikovega predloga, naj se za naprej opusti občinski zdravnik in naj občina pristopi sanitetnemu okoliškemu okrožju. — Gospod dr. Mihalič je okrožni zdravnik, in namesto da bi njemu privoščili 50 borih goldinarčkov, jih prostovoljno drugemu dajo 300 gld. Nemška večina je glasovala proti temu predlogu in zopet bomo vsako leto plačevali po 250 gld.

Še eno. Na ljutomerskem lovu se zabava g. dr. Rožič. Vsak mu to veselje privošči. Pa več plačevati bi moral. Pred 5 leti je nemška večina podaljšala najemno pogodbo za staro najemnino 40 gld. Letos pa se je mož zbal slovenskih odbornikov in ko je prosil za podaljšanje najemne pogodbe, je prostovoljno obljubil 80 gld. Zakaj pa prej ne? Občina je torej v 5 letih 200 gld. na najemnini izgubila. Če bi bil šel lov na dražbo, bi se bil prodal za 100 gld. Tudi letos je v seji dne 7. januarija nemška večina sklenola, priporočati podaljšanje najemne pogodbe. Zakaj ne na dražbo? Kdor več plača, tisti naj lov ima. Občina krvavo po-

«Glej, kako govoriš danes, Anica?»
«Res je, nimaš me rad, ako me pustiš samo doma! Ostani pri meni!»
«Ne, odločil sem se, danes grem na vsak način!»

«Torej moje volje nočeš izpolniti?»
«Danes ne,» odgovori Tone, ter vzame klobuk in odide.

«Dobro, tudi jaz te potem nimam več rada,» bile so zadnje besede Aničine. In veseli izraz ji je izginil z obraza. Žalostno je začela gledati pred se, ko ji je odšel mož, in v temnih očeh so se zalesketale svetle solzice. Ah, užaljena ljubezen, prvokrat užaljena ljubezen!

Ko je bila sama, začela je kovati mlada ženica nasproti svojemu možu maščevalne nakane. Kadar bo prišel Tone domov, ne bo govorila z njim nekoliko časa niti besedice, nobene besedice. Če jo bode kaj vprašal, bo pa molčala. Naj čuti, da je užaljena. Hoče ga kaznovati! Da, da, mlade in lepe žene so rade svojeglavne! V zakonu pa ni pravega mesta za svojeglavnost.

Tone je prišel domov. Ko je vstopil v sobo, pozdravil je:

«Dober večer, Anica. Kaj si delala?»
Anica ni odgovorila besedice, ampak hitela je nekaj pospravljati po sobi. Pospravljanje ni bilo potrebno, a delo se najde povsod, kjer in kade je človek hoče.

«Kaj ti je, Anica, da mi ne odgovoriš,» reče Tone ter stopi bliže. Anica pa je šla v drugo stran in zopet ni ničesar odgovorila. Te ženske!

Tone je bil sicer mlad, a pameten mož. Takoj je sprevidel, da se mu mlada ženka kuja, da se maščuje. In sklenil je, da jo ozdravi za vselej te bolezni.

Isti večer se ni besedica več izpregovorila med njima. Anica ni hotela, a tudi Tone ni hotel.

Napočil je drugi dan, ponedeljek. Imela sta vsak svoje delo in ogibala sta se jeden drugega, kolikor sta se mogla. Anica bi danes že rada govorila, zdel se ji je neizmerno dolg čas. Toda prva ona ne bode začela, on mora začeti, mislila si je in molčala je celi dan. Pa tudi Tone je molčal, hotel jo je ozdraviti njene svojeglavnosti.

Prišel je tretji dan. Anici so stopile vsak trenotek solze v oči. Škoda je bila za lepe oči. Nič ni bila več huda na Toneta, toda prva izpregovoriti, zdelo se ji je nemogoče. Tone bi se ji smejal. Zakaj ne začne on govoriti, saj bi mu danes takoj odgovorila. Tone pa je ostal rasen in tih.

Bilo je istega dne na večer. Tone še je bil zunaj pri delu. Anica pa je sedela v sobi ter si z roko podpirala krasno glavico. Pri srcu ji je bilo tako težko, neizrecno težko,

kakor še nikdar v življenju. Tako ne more več živeti z možem, katerega ljubi, ljubi z vsem svojim srcem. Solze, gorke solze so se ji udirale po mladem obrazu. Tone vstopi v sobo, a ne zmeni se za Anico. To jo je še bolj zabolelo. Tedaj je zaihtela Anica na ves glas in skrila svoj obraz v obe roki. Sedaj je prišel za Toneta pravi čas. Stopil je k njej, prijel jo za obe roki ter jo vprašal:

«Anica, kaj ti je? Zakaj jokaš?»

Anica mu ni odgovorila besedice, pač pa se je oklenila njegovega vratu ter začela še glasneje ihteti ob njegovi strani . . .

Ko se je izjokala, bilo je med njima zopet vse poravnano. Jezik se jima je razvezal, in govorila sta toliko, kakor da bi se še danes prvokrat našla njih ljubeča srca.

Anica je bila za vselej ozdravljena svoje-glavnosti, sebi in Tonetu v veliko srečo ter veselje.

Smešničar.

Ne mara kruha. — Triletni Francek sedi pri mizi, na kateri se kadi skleda dobro zabeljenih štrukljev. Odrasli molijo, in tudi Francek ima ročici sklenjeni ter poslušna molitev. Komaj domolijo do: «Daj nam danes naš vsakdanji kruh . . .!» plane pokonci, razpne roke in zakriči: «Ne kruha! Ne kruha! Škrukljev! Štrukljev!»

trebuje vsacega krajarja. Zato so slovenski odborniki zahtevali licitacijo ali ostali so v manjšini.

Še nekaj: ljutomerska hranilnica dobiva svoje dobičke od slovenskih kmetov. Koliko pa zanje izda? Koliko da hranilnica za ubožno deco Frana-Jožefove šole, ali za gasilna društva ali za gospodarske namene? Odgovor je kratek: nič. Ob priliki bomo povedali, zakaj je tako.

Zdole pri Kozjem ni edina občina, kakor je «Slov. Gospod.» poročal v 51. št. l. l., ki slovenski uraduje, ter ima samo slov. pečat. Takih občin je več v tem okraju. Št. Vid je bil že pred več ko dvema letoma sklenil slov. uradovanje, ter si naročil slov. pečat. Čudimo se le, da se zavedni in zmožni občinski predstojnik na Lokah ne more sprijazniti s popolnoma slov. uradovanjem. Presečno, Prevorje so slov. občine z uradovanjem in pečatom. Zvedeli smo, da se je Zagorje že pred 2 in pol leta za slov. uradovanje izreklo ter ima samo slov. pečat. Le na živinske potne liste še bojda občinski predstojnik nemškega «pritisne», misleč, za živinske liste je že ta dober. Upamo pa, da se bo sedaj poboljšal. Druge občine pa, katere se še niso odločile za slov. uradovanje, naj to nemudoma store, da se pokažemo pred svetom, da je kozjanski okraj zaveden in slovensk. Še eno. Občine, ki so blizo Kozjega ter imajo tamkaj svojo pošto, naj podregajo na višjem mestu, zakaj se na njihove prošnje ne ozira ter ne naroči na pošti dvojezični pečat. Doseglo se je na Pilštajnu, na Planini, mora se torej tudi v Kozjem. Isto naj storijo občine okoli Sv. Petra in Početrtka.

Iz gornjeradgonskega okraja. (Ok. zastop.) Kdo bo prihodnji načelnik gornjeradgonskega okrajnega zastopa? Oglašajo se v tej zadevi razni glasovi iz občinstva. Eni ga hočejo imeti pri Sv. Petru; Jurijevčani pravijo: »Zakaj pa pri nas ne?« Kapelčani vprašajo: »Zakaj pa enkrat pri nas ne?« Negovčani velijo: »Kaj smo pa tē mi?« Ti različni glasovi so znamenje, da tudi ta slovenski okraj vstaja iz dolgoletnega političnega spanja in se postavlja na lastne noge. Pri teh različnih glasih je pa to najbolj veselo znamenje, da so vsi pošteni možje tega okraja v tem edini, da mora biti prihodnji načelnik znan kot odločen kristijan in odločen Slovenec. Takih pa v tem okraju ne manjka in zato se bode želji volilcev, želji naših mož lahko ugodilo.

Mnogi bodo vprašali, kaj pa bo z dose-danjim načelnikom? Ali se bo zopet pote- goval za mesto načelnikovo v okrajnem zas- topu? Na to odgovarjamo, da smo slišali iz zanesljivega vira, da ne misli več biti načelnik. Zato nočemo o njem reči danes niti besedice. Ampak sedaj je naša prva naloga, da opozarjamo volilce, naj si izberejo za pri- hodnje volitve iz svoje sredine kot kandidate za okrajni zastop mož, ki so znani kot verni kristijani, kot odločni Slovenci, in ki imajo srce in smisel za gospodarski blagor našega okraja. Najbolj sposobnega izmed teh mož si hočemo potem izbrati za načelnika, najsi bo potem iz katerekoli župnije. Pri- pravljajmo se že sedaj na volitve, ki se nam bližajo brzimi koraki. Naše geslo pa bodi: Vsak kdor hoče priti v okrajni zastop, naj bo pošten katoličan, odločen Slovenec in vnet za gospodarski napredek našega okraja! Naprej!

Št. Ilj v Slov. gorica. (Naša or- ganizacija.) Pri nas se je osnovala po prizadevanji »Zveze slovenskih posojilnic« v Celji slovenska hranilnica in posojilnica. Pri ustanovnem zborovanju, katero se je v ta namen vršilo že meseca avgusta l. l. so bili izvoljeni v prvo načelstvo č. g. župnik Matija Kelemina kot predsednik, kot odborniki pa posestniki: Franjo Thaler, Janez Uhl, Jožef Reiter, Franc Cimperc, Anton Hauc, Janez Flucher in Janez Bauman. V nadzorstvu so kot predsednik g. nadučitelj Karl Sorko in gg. Jožef Ferk in Franc Celcer. Prošnja za

vpis zadruga v združni imenik se je že vložila c. kr. okrožnemu kot trgovskemu so- dišču v Mariboru in bode začela ta hranil- nica in posojilnica poslovati kakor hitro se vpis izvrši.

Izvoljeno načelstvo in nadzorstvo te nove zares prepotrebne hranilnice in posojilnice nam je lahko porok za to, da se je posta- vila zadruga na krepko podlago in da bode ista v stanu, otepi marsikatero žrtev po- žrešnim sovražnim krempljem.

Priporočamo rodoljubom ob jezikovni meji in v mešovitih krajih, naj tudi ustanav- ljajo posojilnice kjer je le mogoče, da posta- vimo tako močne stebre proti ugrabljivim sosedom, kateri prežé na vsako ped naše zemlje in rešimo v zadnjem času, kar je še mogoče. »Zveza slovenskih posojilnic« v Celji, ktera je tako radovoljno podpirala ustanav- ljanje naše hranilnice, bode gotovo tudi isto- tako rada pospeševala ustanavljanje enakih zadrug po drugod. Treba se je le na-njo obr- niti. Na delo toraj rojaki!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Javni shod), sklican na danes v Ma- ribor, se je prepovedal. Takoj so se storili potrebni koraki, da se vrši zaupni shod po § 2. zborovalne postave. Iz vseh krajev Sp. Stajarja prihajajo zaupni možje, da se ude- ležé shoda.

(Dobro, mi pridemo!) V pondeljek so imeli tudi mariborski socialni demokratje zborovanje, na katerem so zahtevali, kar si mi že leta in leta želimo, odstranitev časni- karskega koleka. Pri tem shodu so želeli, naj se oglasi tudi kak krščanski socialist, ako je navzoč. Dobro, mi pridemo, ako nas želite. Toda zajamčena nam mora biti prostost go- vora in, da nas ne boste s surovo silo na- padali. Mi znamo zagovarjati svoja načela, a pretepanje ni naša navada.

(Smrt.) Pri Sv. Lovrencu na dravskem polju je umrl g. Jakob Jurič, zaveden Slo- venec, večletni župan, cerkveni ključar itd. Blag mu spomin.

(Zavedne občine.) Občinski odbor občine Sv. Kunigunda na P. je v svoji seji dne 11. decembra 1898 soglasno sklenil prošnji za nadsodišče in za vseučilišče v Ljubljani. Čast!

(Tržko planinsko pravico na Me- nini) so si hoteli gornjegrajski tržani razde- liti, c. kr. okrajno glavarstvo v Celju pa je vso zadevo vstavilo in prepovedalo. — V gornjegrajski okolici se strastno agituje za izselitev v Ameriko. Prihodnjič izpregovo- rimo o tem resno besedo.

(Nemška omika v Celju.) Piše se nam, da so na jednom lepaku v obližji ro- tovža, s kojimi se oznanjuje cesarjeva za- hvala, zapisane pod imenom grofa Thuna in dv. svetnika Netolitzke s svinčnikom besede, kojih v svojem listu niti priobčiti ne moremo, ki pa kažejo nemško omiko v Celju v vsej svoji nagoti.

(V Št. Lovrencu na Drav. polju) je šola zaprta zaradi škrlatice in davice, ki razsaja med otroci, posebno med šolskimi.

(Nemško gledališče pa Slovenci.) Iz Celja nam piše prijatelj: Tudi za letošnje gledališko dobo so naši Nemci srečno vlovili neko gledališko družbo, ki je sicer prav na- vadne vrednosti, pa je zato s svojimi od- škodninskimi zahtevami bolj skromna in — na čemur je našim Celjanom menda naj- več ležeče — zna tudi hajlati. Čudno se nam zdi, da tudi mnogo naših ljudij zahaja v nemško gledališče. Ako primemo takega »narodnjaka« zaradi njegovega ravnanja, ima kopico praznih izgovorov. Kadar se priredi igra, v kateri se očitno žali narodni čut Slo- vencev, kako se neki tedaj počutijo naši »narodnjaki«? Ali je zameriti igralcem, ako

se že sami norčujejo iz Slovencev, ki jim nosijo kruh v gledališče? Ne! Pa naj kdo po- reče, da celjski Slovenci nismo skromni in dobrodušni.

(Vsiljenec med plemeniti narod.) Zadnjič je neki celjski pragerman, ki pa je slovenske krvi in se od slovenskega ljudstva prav dobro redi, v neki družbi zatrjeval, da so Nemci kot plemeniti narod (Edelvolk) po- klicani, da vladajo Slovence, kot manjvreden narod. Oj ti ljubi posiljenec, kaj pa je neki tebe zavleklo med ta »Edelvolk«, gotovo le želja po vladanju.

(Vspeh zavednosti.) Pošta v Ivanj- kovcih je na prizadevanje ondotnih občin dobila dvojezični pečat. To bi naj bilo v vspodbudo marsikaterim še zaspanim ob- činam.

(Iz Zakota pri Brežicah) nam pišejo, da se je proti izvršenim občinskim volitvam vložil ugovor. Ako bodo volitve ovržene in se raz- pisale nove volitve, naj se jih Slovenci vde- ležé v obilnejšem številu.

(Vojniške občinske volitve) so izpale za nas Slovence nepovoljno. Ker med gla- savi Nemcev in Slovencev ni velike razlike, bo se pri prihodnjih volitvah lahko zmagalo, ako se bo že sedaj začelo na slovenski strani požrtvovalno v to svrhu delovati.

(Svojo pošto) dobi v kratkem Laporje. Je že dovoljena in razpisana. Prosilo je za pošto 5 občin in sicer Laporje, Hošnica, Žabljek, Verhole in Pretrež. Vse te občine uradujejo slovenski. Tudi prošnja za pošto so vložile v slovenskem jeziku in zaradi tega se je cela stvar precej zavlekla, naposled pa so nas vendar uslišali. Največ zaslug za novo pošto si je pridobil prejšni tukajšnji učitelj J. Terčak, sedaj nadučitelj pri sv. Francišku. Hvala mu bodi!

(Cesarski rodovini udano ljudstvo.) Iz Brežic nam pišejo: Vsem je še v živem spominu grozni zločin, ki se je izvršil 10. septembra v Genevi nad našo cesarico. Mesta ter vasi so tekmovala, da izrazijo svojo otroško ljubezen po pokojni Elizabeti; tudi naš okraj ni smel zaostati. Novega leta dan postavili in blagoslovili sta se v fran- čiškanski cerkvi na redovnem oltarju tretjega reda krasni sohi sv. Elizabete in sv. kralja Ludovika. Navzoči so bili vsa duhovščina in zastopniki vlade, občine in vseh javnih oblastev.

(Baron Moscon.) Iz Pišec se nam piše, da namerava baron Moscon vsa posestva prodati. Pred tedni mu je umrla edina hčer Marija, poročena Buttler.

(Iz šole.) Gospa Drnjač, rojena Jonke, učiteljica na Dobrni, dobila je službo pri šoli v Studencih tik Maribora, na Dobrno prišla je gč. Burgarel iz Ljubljane, gč. Mrevlje iz Gorice postala je učiteljica v Dramljah, gsp. Grudnik bo učil na Kalobji, gdč. Otilija Feigl, učiteljica v Zrečah, je zavoljo bolehnosti dobila za nekoliko časa dopust. Umrl je g. Armin Serajnik, c. in kr. dvorni orožnik na Dunaju, bivši učitelj pri Sv. Miklavžu blizo Laškega trga in pozneje na Dobrni. Svetila mu večna luč!

(Zanimiv slučaj.) Iz Cvena: Nekemu kmetu v sosedstvu so minolo jesen mlatiči namlatili vsega žita ravno 300 drevenk, nič več in nič manj, ponekod bi temu rekli 600 škafov. Taka okrogla številka se brez dvombe pripeti pač redkokedaj. Taiste, ki razmer po naših krajih ne poznajo, bode zanimala še sledeča opombica. Pri nas po Murskem polju dobivajo mlatiči že od nekdej kot plačilo vsako deseto mero, in seveda hrano tudi. Kmetovalec in mlatec se toraj zavoljo zasluzka nikdar ne pogajata posebič. Na podlagi tega računa se lahko sprevidi, da so pri omenjenem gospodarju mlatiči za- sluzili 30 drevenk ali 60 škafov žita ali kakor pri nas pravimo, zrnja.

(C. gsp. Jožef Zagajšek.) Kakor sli- šimo iz Gradca, se bolenemu č. g. Jožefu Zagajšku, župniku na Muti, izdatno boljše godi in po besedah zdravnikov ni čisto no- bene nevarnosti več, ampak vsi se gotovo

nadejajo, da bode gospod kmalu popolnoma ozdravel.

(**Sv. Tomaž blizo Ormoža.**) Gosp. Janko Skerlec, poštni upravitelj, je imenovan c. kr. poštarjem. — Naše občine še vedno spijo. Občine, ali se ne bodele ganile ter prošile za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani? Skrbite tudi za dvojezični poštni pečat, ne spite vendar!

Iz drugih krajev.

(**Umrla**) je na Dunaju dne 10. jan. gospa Ana Pukl, soproga znanega rodoljuba Jakoba Pukla. — V Št. Vidu na Dolenjskem je umrla dne 23. dec. pretečenega leta gospa Marija Ihan, roj. Kutnar, sestra rajnega lavantinskega knezoškofa Fr. K. Kutnarja.

(**Posnemanja vredno.**) V Gornji Avstriji je kraj z imenom Melk. Beseda spominja, da so tisti svet ob reki Donavi, kjer se meli zemlja, nekaj tam še bivajoči Slovenci krstili na ime Mélek, kakor na pr. Melje pri Mariboru, na Meléh pri Radgoni, Melinci pri Ljutomeru. Imenovani trg je svetli cesar s pismom dne 1. oktobra 1898 povzdignil v mesto. Torej: V najmlajšem mestu, v Melku se je primerilo, da so v kavarni igrali igro »Domino« po eden Nemeec, Čeh, Hrvat, Slovenec. Pred igranjem so sklenili, da bodo dobitke obrnili v kakšen dober namen. Slovenec je priporočil »Dijaško kuhinjo« v Mariboru. Nabral se je znesek za 2 gl. 40 kr. Tako ravnanje bodi igravcem za vzgled, da ga posnemajo.

(**Novi listi.**) V Trstu je začel izhajati v Dolenčevi tiskarni tednik »Novi list,« a v Gabrščekovi tiskarni pa nemški, v mesecu dvakrat izhajajoči list »Adriatische Post« ter bo seveda pisan v slovanskem duhu.

(**Od veselja znorel.**) Iz Zagreba se poroča: Kmet Niko Novak, ki je prišel v mesto, da dvigne 100.000 gl. za zadeto srečko državne loterije, je od veselja znorel. Odvedli so ga v blaznico.

(**Hvaležna dežela.**) Sv. Očetu se je sporočilo, da je zbor ljudovlade Colombia v Ameriki sklenil zgraditi spomenik v čast Jezusu Kristusu in ga postaviti v katedrali mesta Bogeta. Ta spomenik se bode postavil kot vidni znak hvaležnosti ljudovlade za Gospodovo milost in podporo.

(**Dober odgovor.**) Ko je bil angleški kralj Rikard Srčni v sveti deželi in je jemal slovo od turškega sultana Saladina, vprašal je sultana, ali si sme sprostiti od njega neko milost. Turek mu dovoli, in na-to reče Rikard: Prosil bi te rad, dragi moj prijatelj, da kristjanov, živečih po tvojih deželah, ne daš več imenovati »krščanskih psov«. Sultan se je smehljaj ter rekel: »Srčno rad izpolnim tvojo željo, mogočni prijatelj, toda tudi ti moraš mojo željo izpolniti«. »In ta se glasi«, vpraša kralj? »V svojem kraljestvu moraš prepovedati, da ljudje ne bodo več imenovali svojih psov »sultanov«.

(**V deželni zbor kranjski**) je voljen iz veleposestva g. Anton Ulm, rodom Štajarec iz Zavrča.

(**Španiji**) preti nova nevarnost na domačih tleh. Nič manj nego 8000 načelnikov in častnikov je brez vsake službe in posla, odkar so razpustili kolonijalno armado. Tudi 200 generalov je na razpolago. Tak položaj je skrajno nevaren. Kako lahko se vname domača vojna!

Društvene zadeve.

(**«Slovanska Čitalnica» v Mariboru**) priredi, kakor druga leta tudi letos na Svečnico t. j. dne 2. svečana 1890 pri Gambriinu koncert s sijajnim plesom. Za to veselico se delajo že velike priprave. Sodelovala bode vojaška godba in nadejati se je prav obilne udeležbe.

(**Za dijaško kuhinjo v Mariboru**) so darovali: Župnik Jožef Ozmec pri Svet. Lovrencu na dravskem polju 4 k., zdravnik dr. M. Schmirmaul in župnik J. Lenart 10 k., darovi pri g. J. Zupancu 9 k., kapelan Vid Janžekovič 3 k., neimenovana gospa 3 k.

(**Novo društvo.**) V Laporju se snuje podružnica celjskega »delavsko podpornega društva.« Do sedaj se je oglasilo že čez 100 udov. Pravila bodo v kratkem potrjena.

(**Čitalnica v Brežicah**) ima 15. t. m. ob 4. uri popoldne v »Narodnemu domu« svoj občni zbor s sledečim vspeedom: poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev novega odbora.

(**Bralno društvo na Cvenu**) priredi v nedeljo 22. t. m. ob 4. uri popoldne v šoli glavno zborovanje. Volitev. Razgovor o kmetških zadrugah. Vstop imajo tudi neudi.

(**Gasilsko društvo na Cvenu**) priredi v nedeljo 22. t. m. ob 6. uri v novourejenih prostorih g. Senčarja svoj prvi »plesni venček.« Vstop samo povabljeni. Kdor želi vabila, naj se obrne do J. Rajha na Moti.

(**Sv. Križ na Murskem polju.**) Bralno društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 15. jan. 1899 ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju. 1. Nagovor podpredsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika in knjižničarja, 4. volitev novega odbora, 5. uplačevanje udnine in sprejem novih udov, 6. nasveti gledé naročitve časnikov in druge slučajnosti. Želi se, da se p. n. udje polnoštevilno udeležijo zbora.

(**Celjsko pevsko društvo**) vabi na občni zbor, ki se vrši dne 14. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodne čitalnice«. Dnevni red: 1. pozdrav predsednika, 2. čitanje zapisnika izrednega občnega zbora, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo blagajnika, 5. poročilo računskih pregledovalcev, 6. volitev predsednika, 7. volitev 5 odbornikov ter 2 namestnikov, 8. volitev računskih pregledovalcev, 9. slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(**Bralno društvo v Veržeji**) ima svoj letni občni zbor v nedeljo 15. prosinca t. l. ob 3. uri popoldne v društveni sobi. K udeležbi prijazno vabi odbor.

(**Ruše.**) Tukajšnje bralno društvo ima v nedeljo, 15. januarja ob 4. uri v gostilni g. Josipa Muleja svoj občni zbor. Upamo, da se ga vdeležé vsi domačini. Odbor.

(**Občni zbor društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov**) se bode vršil prihodnjo nedeljo v mali dvorani »Narodnega doma« v Celju in ne v gostilni pri Radažu na Bregu, kakor se je poprej poročalo. Dnevni red tega zborovanja ima za omenjeno društvo oziroma odvetniške in notarske uradnike sploh tako važne točke, da se pričakuje obilna udeležba članov ter njih šefov. Zaraditega je odbor naprosil sl. načelstvo narodne čitalnice v Celji, da je za zborovanje prepustilo svoje prostore. Zunanji člani pa se pozivljajo, da se udeležijo zborovanja, ako ni mogoče osebno, pa vsaj po svojih pooblaščenih pismeno.

(**«Zveza slovenskih posojilnic»**) v Celju je razposlala pretečeni teden vsem slovenskim spodnještajerskim posojilnicam okrožnico, v kateri jim priporoča, da sklenejo sledeče: a) Štajarskim visokošolcem slovenske narodnosti na dunajskih visokih šolah, katerih število znaša na leto povprečno 15 oseb, dovoli se v svrhu njih sprejema v dunajsko dijaško bolniško društvo (Verein zur Pflege kranker Studierender in Wien.) primerni letni donesek. b) Dovoljeni prispevki pošiljajo se slavni »Posojilnici v Celji,« ki je naprošena nabirati za ad hoc ustanovljeni sklad od vseh slavni okrajnih zastopov ter slavni posojilnic na Spodnjem Štajarskem v ta namen dovoljene zneske in od nabrane svote plačevati slovenskim visokošolcem slovenskega Štajarja vstopnino v imenovano bolniško društvo, katero bode vsakokratno število vstopivših dijakov slavni »Posojilnici v Celji« naznanjalo. c) dovoli se nadalje že za II. tečaj tekočega šolskega leta polovica letnega prispevka. Ker slabo gmotno stanje pogosto ne dopušča našim spodnještajerskim visokošolcem, da bi pristopili na lastne stroške prekornemu bolniškemu društvu, je predlog »Zveze« gotovo vse hvale

vreden. Posojilnice in vse imovite rodoljube pa prosimo ob tej priliki, da ne pozabijo tudi podpirati katoliško-slovenskega visokošolskega društva »Danice.«

(**Bralno društvo v Žičah**) priredi v nedeljo 22. prosinca t. l. po večernicah društveno zborovanje v šolskem prostoru po sledečem vspeodu: 1. pozdrav po načelniku, 2. g. nadučitelj Eberl govoril bode o krščanski izgoji otrok, 3. predlaganje letnega računa, 4. vsprejem novih udov, 5. vplačevanje letne udnine, 6. volitev odbora, 7. nasveti o društveni zadevi, 8. prosta zabava. Prav obilne udeležbe sosednih društev in prijateljev napredka o izgoji nežne mladine se nadeja s tem povabilom odbor.

(**Tržansko streljsko društvo**) v Veržeju priredi dne 22. jan. plesni večer v gostilni g. M. Rantaše. Začetek ob 6. uri zvečer.

(**Bralno društvo v Hočah**) priredi dne 22. jan. veselico z govori, petjem in tombolo. Več prihodnjic.

(**«Naša straža.»**) Darovali so: Miha Lendovšek, župnik in deželni poslanec v Makolah, 2 k., A. Cilenšek, župnik v Stopercih 1 k., iz Jarenine: P. Henrik Rešek, oskrbnik 2 k., A. Fišer, župnik v pok. 2 kr., J. Čizek, župnik 2 k., Fr. Gomilšek, kaplan 2 k., Jožef Slekovec, nadučitelj 1 k., Jožef Čonč, učitelj 2 k., Marija Vučnik, učiteljica 2 k., Vinko Rotman, posestnik 1 k., Jožef Polančič, posestnik 1 k., Jakob Rošker, posestnik, 1 k., Fr. Jenčič posestnik 1 k., Ivan Sekol, posestnik 1 k., Anton Jager, posestnik 1 k., Franc Krulje, kaplan v Št. Iliju, 3 k., gospa Bojeslava Mlakar v Mariboru 2 k., prof. I. Zidanšek v Mariboru 2 k., prof. I. Kavčič v Mariboru 3 k., mestni katehet I. Vreže v Mariboru 1 k., kaplan Časl v Kamnici 1 k., prefekt Anton Korošec v Mariboru 5 k., A. Keček, kaplan na Muti, 1 k., Jos. Somrek, kapelan v Marenbergu, 1 k., kmečko bralno društvo v Jarenini 10 k., posojilnica v Vitanju 10 k., Fr. Ilesič, prof. na učiteljsku v Ljubljani, poslal zbirko vesele družbe pri g. notarju Otonu Ploju 14 k.

(**Bralno društvo v Studenicah**) priredi v nedeljo, 22. prosinca t. l. v gostilni g. Koropca veselico s petjem in dvema gledališkima igrama. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(**Iz Velenja.**) V nedeljo, dne 15. prosinca 1899. popoldne ob 4. uri bode imela podružnica »za Šaleško dolino« družbe sv. Cirila in Metoda svoj občni zbor v prostorih g. Rajštera v Šoštanjju z navadnim vspeodom. Potem uprizoni šoštanjjska čitalnica gledališko igro s petjem in tamburanjem.

(**Odbor gosp.-bralnega društva**) je v Kozjem sestavljen tako-le: č. g. J. Erker, predsednik; g. Adolf Vončina, podpredsednik; g. Rudolf Zigel, tajnik; g. J. Elsbaier, knjižničar; g. Jožef Druskovič, denarničar; gospoda Miha Valavšek in Franc Guček odbornika; gg. Jožef Gorišek in Anton Novak, namestnika. Le rasti in cveti »gosp.-bralno društvo« v Kozjem.

Cerkvene zadeve.

† Jožef Weingerl,
imeniten slovenski kmet.

(Konec.)

V vernem srcu prebiva tudi vselej goreča ljubezen do lastnega naroda, do materne jezika in domače zemlje. Kdor je pokojnega poznal, bo rad pritrtil, da je bil Jožef Weingerl goreč rodoljub, navdušen Slovenec, kakoršnih je slovenska meja malo imela. Za njegovih mladih dnij se je ime Slovenec le z zaničevanjem imenovalo. Pa prišli so drugi časi. Tudi Slovenci so se vzbudili. Med prvimi buditelji v Jarenini je bil tudi Weingerl. Ko so začele »Novice« v Ljubljani izhajati, si jih je naročil in jih pridno prebiral, dokler ni začel l. 1867. v Mariboru izhajati »Slov. Gospodar.« katerega

naročnik in vesten bralec je bil do smrti. Naročen je bil tudi na nemškega «Pilgerja» in na «Venec cerkvenih bratovščin,» «Mohorjan» pa je bil že od početka družbe. Sploh je v svojem življenju mnogo bral, zato pa je tudi veliko znal.

Marsikdaj se je s hvaležnim srcem spominjal pok. kanonika in dekana jareninskega, Fr. Čepeja, ki so prvi kot duhovnik v Jarenini budili narodno zavest in ljubezen do slovensčine. Rad je tudi pripovedoval o svetih bratih Cirilu in Metodu, ki sta se nekdanj v Jarenini mudila in Slovence učila.

Weingerl pa ni bil mož, ki bi skrival svoje slovensko mišljenje, kakor še mnogi dandanes delajo, ki se celó sramujejo svoje slovenske matere in zaničujejo narod, iz katerega so vzrastli, in jezik slovenski. Kadar so prišle volitve občinske, ali v državni in deželni zbor, tedaj je šel vsikdar na volišče. Bil je od l. 1861. s pokojnim, njemu enako gorečim narodnim kmetom, Jožefom Zupancem skoraj vedno volilni mož, zadnjič leta 1896., ko je kot 83leten starček pri volitvi v Mariboru oddal svoj glas poslancu Robiču. Ko so Slovenci v Pesnici leta 1897. za 2 glasa propadli pri prvotnih volitvah za državni zbor, ga je to silno bolelo. Zraven ni mogel, ker je takrat bil bolan.

Pri volitvah je stal trdno kot hrast zo katoliško in slovensko stvar, tudi takrat, ko sta znana liberalca Seidl in Brandstätter še gospodovala v mariborskem okraju. Še letošnje leto, meseca maja, je pokazal s sijajnim vzgledom pri občinskih volitvah v Pesnici, kako se mora Slovenec potegniti za vero in narodnost svojo, če je tudi že blizu groba. Peljal se je kot 85leten častitljiv starček na volišče, bil tudi ud volilne komisije in se je neustrašen potegoval za to, da bi Pesnico še dalje vladali krščanski in slovenski možje, in je tako osramotil vse tiste mlajše posestnike, ki so pristopili k nemškutarjem ali pa ostali doma. Ko so kljub temu vendarle Slovenci propadli, ga je to bolelo bolj kot katerega drugega. Dostikrat je tožil, kaj bo, ako mlajši rod ne bo bolj značajan, bolj krščanski. Za nasprotnike pa je molil, da bi jim sv. Duh razsvetil pamet, da bi spoznali svojo zmoto in ostali v bodoče pošteni krščanski Slovenci. Zares prekrasen vzgled rodoljubnega moža!

Bil je 50 let odbornik občine Pesnice in je kot tak tudi umrl. Tudi je bil predsednik cerkvenega konkurenčnega odbora.

Meseca maja je začel nevarno bolehati. Dobil je srčno vodeniko. V boleznih je bil neizmerno potrpežljiv, ves udan v voljo božjo. V veliko tolažbo mu je bila pridna njegova žena, ki mu je tako lepo stregla, domači duhovniki, ki so ga skoraj vsak dan obiskali, in pridni sosedje, ki so ga radi prihajali tolažiti. Sv. zakramente je dostikrat v svoji boleznih s posebno pobožnostjo prejel. Navadno je rekal: «Naj bo, kakor je božja volja!» V boleznih je imel vedno ovit sveti rožni venec okrog rok in ga je do zadnjega molil. Lepo je bilo njegovo življenje, lepa in vspodbudna je bila zato tudi njegova smrt. Mirno je v Gospodu zaspal dne 24. oktobra ob pol deseti uri predpoldne. Domači gospod kaplan še ga pride obiskat, pa ko opazi, da se smrt bliža, začne z domačimi moliti mrtvaške molitve in ko jih dokonča, vzdihne zadnjič bolnik in za vedno zatisne oči, ustnice pa mu obda prijeten smehljaj. Duša njegova pa je šla uživati obilnega plačila v nebesih.

Pogreb njegov je bil dne 26. oktobra. Udeležba je bila velikanska, vsakdo še ga je hotel spremiti na zadnji poti. Vodili so ga preč. g. prošt ptujski, Jožef Flek v spremstvu peterih duhovnikov. V cerkvi so mu izpregovorili prekrasen pogrebni govor, tako da nobeno oko ni ostalo suho. Potem smo ga spremili na pokopališče. Domači pevski zbor mu je zapel ganljivo nagrobno, zvon njegov pa je bolj kot kedaj žalostno pel ta dan svojemu največjemu dobrotniku v zadnje slovo.

Oče Weingerl sedaj že počiva v hladnem grobu. Bog je bil z njim vse dni njegovega življenja ter mu je dal dočakati visoko starost 85 let. Veliko je dobrega storil v svojem življenju Bogu v čast, ubogim v prid. Bog le daj, da bi duh Weingerlov vladal vedno v Jarenini in da bi njegovi rojaki nikdar ne pozabili njegovega krasnega vzgleda. Spomenik njegov pa naj krasijo v zlatih črkah besede nagrobnice, ki ga tako lepo označujejo:

Bil Jezusu si srčno vdan
Ljubezni svete ves užgan;
Slovenski rod svoj ljubil si
Iskreno svoje žive dni.
Lepó si živel, srečno vmrl,
Zató sladko počivaj zdaj,
Pri Jezusu, Mariji tam
Zasluženi uživaj raj! Ciriljev.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Zadnjič sem skušal dokazati, kako potrebne so kmetske zadruge in kakšnega pomena so iste v gospodarski panogi človeštva. Sedaj pa hočem seznaniti častite čitatelje z zadrugami še bolj natančno in sicer tako, da ne bode nikdo dvomil na obilnih koristih, katere bodejo donašale zadruge kmetovalcu in vsem drugim stanovom.

Zadruge se snujejo na podlagi postave z dne 9. aprila 1873., drž. zak. št. 70, torej ni na pesek zidano poslopje, ampak ima trda postavna tla. Zadruge so ali z omejenim poroštvom ali z neomejenim. Da bodejo čitatelji, posebno izmed kmetskega stanu, bolj razumeli, kaj pomeni beseda omejeno ali neomejeno porošstvo, bom podal kratko razlago. O omejenem poroštvu se govori, ako je kdo le z neko natančno določeno svoto svojega premoženja drugemu porok. Recimo, h kmetijski zadruzi pristopi 1000 kmetovalec in vsak ud je porok za 10 gld., torej vseh 1000 udov zadruge so poroki za 10.000 gld., ne več ne manj, in za to svoto ima zadruza tudi upa ali kredita, ako ga potrebuje, in nobeden ud zadruge ne more več kot 10 gld. izgubiti, ako bi sploh zadruza imela nesrečo. Torej da je kdo porok za natančno določeno svoto, se pravi omejeno porošstvo, ker je namreč svota omejena in določena.

Neomejeno porošstvo pa je ono porošstvo, katero nima nobene določene svote, ampak dotični porok je porok z vsem svojim premoženjem. Recimo da je pri kmetijski zadruzi 1000 kmetovalec — katerih vsak ima povprečno računjeno premoženja v vrednosti 5000 gld. Torej so vsi udje zadruge skupaj poroki za 500.000 gld. in bi morali v slučaju nesreče, ako nima zadruza rezervnega premoženja, tudi to svoto plačati, torej dati celo svoje premoženje.

Kar zadeva kmetske zadruge, priporočam, da se osnujejo povsodi le z omejenim poroštvom in sicer iz dveh vzrokov. Prvič ne potrebuje kmetijska zadruza toliko kredita, ker ne kupuje niti ne prevzema velikanskih podjetij, drugič pa ima vsak človek do zadruge z omejenim poroštvom takoj zaupanje in rad pristopi k njej, ker ve, da ne more višje poškodovan biti, nego za svoj delež 10 gld. v slučaju, da ima zadruza nesrečo in nima svojega rezervnega premoženja.

Vsaka zadruza mora imeti svoje ime, in sicer ne sme nositi imena kake osebe ali uda zadruge, ampak ime mora biti vzeto iz predmeta, s katerim se zadruza bavi. V tem slučaju bode imela zadruza ime ali tvrdko, recimo: «Kmetska zadruza v Mariboru, ali kmetska zadruza v Poljčanah.» Ker pa mora imeti vsaka zadruza tudi svoj sedež, to se pravi, mora biti imenovan kraj, kjer zadruza deluje, in mora ob enem biti natančno napovedano, je li zadruza z omejenim ali z neomejenim poroštvom, se mora glasiti ime

zadruzi nastopno: «Kmetska zadruza za mariborski okraj, vknjižena zadruza z omejenim poroštvom v Mariboru.» Vsaka zadruza mora torej imeti svoje ime in dve zadruzi ne smeta imeti jednoistega imena. Vsaka zadruza mora biti vpisana v trgovinsko ali zadružno knjigo pri c. kr. trgovinski gosposki, to je pri c. kr. okrožni sodniji, zato pa se pravi «vknjižena» zadruza. Ker mora imeti vsaka zadruza svoja pravila, zato se morajo za vsako zadruzo spisati posebna pravila. Vse zadruge pa lahko imajo enaka pravila, samo da ima vsaka zadruza svoje lastno ime in svoj sedež. V pravilih vsake zadruge mora biti natanko zapisano: 1. ime in sedež zadruge; 2. značaj zadruge ali s čim se peča, tukaj torej «kmetska zadruza»; 3. čas, kako dolgo morajo udje ostati pri zadruzi (to sicer pri kmetskih zadrugah odpade); 4. določbe o pristopu in izstopu; 5. določba svote deleža, katerega mora plačati k zadruzi pristopivši ud; 6. določbo o sklepanju bilance in računa zadruge, in kako da se porabi čisti dobiček in kako se pokrije morebitna izguba; 7. način volitve in sestava zadružnega načelnštva, namestnikov in uradnikov; 8. določba načina, kako se sklicujejo občni zbori zadruge; 9. določbe o glasovanju pri občnih zborih in način, kako da se glasovanje vrši; 10. določbe, kako se glasuje takrat, ako ne zadostuje navadna večina navzočih; 11. način, kako se razglasijo zadružni razglasi in odloki; 12. določba, ali je zadruza z omejenim ali neomejenim poroštvom in 13. imenovanje prvih udov za druge, kakor tudi kdo ima oblast vknjižiti zadružna pravila.

Vse to, kakor je ravno naštet, mora biti v pravilih zadruge natanko, razumljivo in ne dvomljivo zapisano, sploh morajo biti pravila jasna, določena in tako sestavljena, da ni nobenega suma, in da je že naprej izključena vsaka prevara.

Ko so pravila tako sestavljena, da ugaajo vsem zahtevam zadruge, se skliče po ustanoviteljih zadruge ustanovni glavni shod, pravila se prečitajo, od navzočih odobrijo in spiše se zapisnik, katerega podpišejo vsi oni udje zadruge, kateri so k tej pristopili. Izvoli se zadružno načelnštvo, katero obstoji iz načelnika, njegovega namestnika, tajnika in blagajničarja in pa treh odbornikov, torej iz 7 udov. Pravila v dveh izpisih, zapisnik prve seje in pa prošnja za vknjiženje se pošljejo h kakemu notarju, da potrdi istinitost lastno-ročnih podpisov načelnika, njegovega namestnika, tajnika in blagajničarja, in c. kr. notar predloži potem pravilno kolekovana pravila in zapisnik prve seje s prošnjo vred c. kr. trgovinski gosposki, da se zadruza vknjiži. Ko dobi zadruza poverilo, da so pravila vknjižena, lahko začne delovati.

Tako se osnuje kmetska zadruza. V prihodnjih spisih pa bodem skušal vsa zadružna pravila razložiti, da častiti bralci izvedo veliko važnost in koristi kmetskih zadrug. Že zdaj pa omenim in ne bodem nehal klicati: Kmetovalci združite se v kmetijske zadruge, kajti ako se hočete rešiti pogina, morate se združevati in združeni napredovati. Kdor pa si noče sam pomagati, se naj nikdar ne zanaša, da mu bodo drugi pomagali. Ivan Kač.

Sejmi. Dne 14. jan. v Poljčanah, pri Sv. Filipu, v Brežicah. Dne 16. v Arnožu. Dne 17. v Pletrovčah, v Št. Petru v Zgornji Radgoni, v Kapelah. Dne 18. v Imenem. Dne 19. v Turniščah. Dne 20. v Št. Lenartu v Slov. goricah, Malem Rodinu. Dne 21. v Teharjih, Poljčanah, Brežicah. Dne 22. v Braslovčah. Dne 23. na Bizeljskem.

Loterijne številke.

Gradec 7. jan. 1899: 15, 52, 6, 22, 7
Dunaj » » » 13, 28, 29, 82, 34.

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvornih zalagatelj) v Zürichu.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje
radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 1

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in
slav. občinstvu svojo bogato zalogo
raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi
vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih
pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž,
ječmen, ajdo, proso, suho bučno
seme, orehe, konoplje, laneno seme,
detelno seme, krompir na cele va-
gone, sploh vse deželne pridelke
po najvišjih cenah. Vzajem tudi
še fižol vsake vrste in vsako mno-
žino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z veslopostovanjem 42-52

Anton P. Kolenc.

Mala hiša

z lepim vrtom in studencem se proda blizu
sv. Jožefa pri Mariboru. Več pové Marija
Novak v Studencih št. 39. 1-3

Učenec slovenskega in nem-
škega jezika zmožen,
iz boljše hiše, se takoj vsprejme v trgo-
govino mešanega blaga pri

Alojziju Vrščič-u,
trgovcu v Ljutomeru.

2-2

Kajetan Murko,

Glavni trg, št. 4. v Ptujju, Glavni trg št. 4.

Čisto na novo došli venci za neveste, šopki
in cvetke za goste, kakor tudi vsake vrste in
barve traki iz svile in atlasa.

Cenejšje, kakor povsod.

Kajetan Murko v Ptujju,

1-3

Glavni trg, št. 4.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne
zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je
priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled
tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj
obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri mož-
kih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo,
ter se takoj odpravijo luskinje raz glave. Tudi dobro
služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z
brki. Vspen in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne-
nem povzetju, ali pa, če se
že denar naprej pošlje.

Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.

21-26

0 pustu 1899

se priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru za napravo

vabil, vstopnic

vsporedov, plesnih redov

in izdelovanje okusnih

zaročnih kart in poročnih naznanil

zagotavlja najboljšo postrežbo in najnižjo ceno.

LEPAKE

Potem

DIPLOME

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobol. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobol. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobol, hrip, raduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
svež v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega
čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštne-
nem povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahva-
lim za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po poš-
tnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kap-
ljice delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in krep-
čajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic takoj plačanih
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poš-
tnem povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za poštno spremnico in zabojček
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vstala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za
to izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poley Stubice,

22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrjene žile ter
krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poš-
tnem povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za poštno spremnico in za-
bojček 20 kr. 14-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20.
Vlomi v enišniti, ne da bi se pazilo na
njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega
duha in se stavi sama. Povsod najboljši
vspehi. Se pošilja proti poštne-
nem povzetju. M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno za klajo**,
zabranj, da živina ne liže in grize
lesa, da ne dobi mehkih kostij,
da ne shujša, stori pa, da rada je,
da dobro prebavlja, daje veliko mleka,
je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno.
Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za po-
skušnjo 1 gld. na Dunaju. 9-20

M. Barthel in drug.

na Dunaju,

X. Keplergasse 20/V.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajar-
skem po čuda nizkih cenah. Zdravilski
konjak za boleznike in okrevalec kemično
razložen in spoznan za čisto vinski pre-
kapnino. 3

**Za bolehe na pljučah, v vratu
in goltancu in nadušljive ljudi.**

Kdor se hoče za vselej znebiti plju-
čnih in goltančnih še toliko trdovratnih bo-
lezni, potem naduhe, če je še tako za-
starela in navidezno neozdravljiva, naj
pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper
kronične pljučne in vratne bolezni. Na
tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdra-
vilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane
1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo
pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37.

11-26

Razglas

Da bi se viničarji temeljito izurili v obdelovanju ameriškega trsa, je sklenil štajerski deželni odbor tudi v letu 1899. ustanoviti stalne viničarske tečaje in sicer:

1. na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru;

2. na deželni viničarski šoli v Lipnici in

3. na centralni šoli na Bregu pri Ptuj, katere bodo vodili strokovni organi. Ti tečaji se začnejo s 15. februarja. in končajo s 15. decembrom 1899.

V Mariboru se bo sprejelo v letu 1899. 12. v Lipnici 20 in na Bregu pri Ptuj tudi 20 mladih posestniških sinov. Leti dobijo prosto stanovanje, celo hrano in povrh 4 gld. na mesec.

Viničarji se imajo pri teh tečajih pred vsem praktično izuriti, na teoretično izobrazbo se bode oziralo le v toliko, kolikor je najpotrebneje vedeti pri novih nasadih.

Po dokončanem tečaju dobijo obiskovalci spričevalo sposobnosti.

Glede vsprejema v eden teh tečajev morajo se prošniki saj do 25. jan. 1899 v katerem omenjenih zavodov (v katerega žele biti sprejeti) osebno zglasiti in s seboj prinesiti:

1. nekolekvano prošnjo za sprejem,
2. dokaz, da so že dovršili 17. leto,
3. npravstveno spričalo, ki mora biti potrjeno od župnijskega urada,

4. zdravnikovo spričalo, da prošniki nimajo kake nalezljive bolezni, in
5. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prošniki zavezati, od 15. februarja do 15. decembra neprestano ostati v tečaju in izpolnovati vse izobrazbi namenjene uredbe deželnih strokovnih organov.

V Gradcu, 1. januarja, 1899.
2—2 Štaj. dež. odbor.

Naznanilo.

Usojam si čast. duhovščino opozarjati na moje sveče, narate iz najboljših snovi. Pripravil sem tudi letos popolnoma po obrednih določbah mrtvaške sveče iz naravno-rumenega oska.

Cena: I. kakovosti, jamčeno pristen bučelni osek franko, sprava in zadnja pošta pr. kilo 2 gld. 50 kr.

II. kakovost, zmešana z odpadki od sveč franko, sprava in zadnja pošta pr. kilo 2 gold. — kar se tiče dolgotrajne gorljivosti, mirnega plamena in nekapnosti, so moje sveče povsod priznane najboljše, zato prošim, da si jih čast. duhovščina blagovoli naročevati.

Z odličnim spoštovanjem

Av. Günther,
parna svečarnica v Slov. Gradcu.

„Čiste sorte“.

Cepljeno trsje, ki se je vrlo obneslo, kakor tudi ključe in korenjake prodaja s popolnim jamstvom čistih sort: oskrbnišvo graščine „Arch“ na Kranjskem, postaja Krško-Videm. 1-3

V Kapeli pri Arnožu

dobita dobro službo zakonska krojač in šivilja, mož kot krojač za možko obleko, žena kot šivilja. Več se pozve ravno tam pri Ljudoviku Richter. 1-2

Priporočba.

P. n. č. duhovščini priporočam svojo veliko zalogo pristnih

voščenih sveč

vsakovrstne velikosti in po najnižjih cenah ter jamči, da bo vsakdo z njegovim blagom zadovoljen. 1—3

Av. Adamec,
svečar v Rogatcu.

Svoji k svojim!

Novozidana hiša

z 10 stanovanji, na glavni cesti ležeča, 20 minut od Maribora proč, gospodarsko poslopje in 1 oral njive se pod ugodnimi pogoji proda za 7500 gld. Letne najemnine 500 gld. Vpraša se v Schillerstrasse 14 v prodajalnici. 1-13

Službo cerkovnika

želi nastopiti mlad, pošten mož, vaje vsakega dela, z dobrimi spričevali. Več pove upravn. „Slov. Gosp.“

Na prodaj.

Na novo zidana hiša se takoj proda. Ptujška cesta št. 44.

Novozidana hiša

z 6 stanovanji, vrtom in z lepo veliko kletjo v Mariboru je na prodaj ali pa se tudi zamenja za tako posestvo na deželi. Klet je pripravna za mizarsko ali ključavničarsko delavnico. Več se zve v koroški ulici hiš. št. 110. 3-3

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dvoru.

Visoki stroj za gonjo z nogami po nižani ceni gld. 35-50

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivač, po najnovejših iznajdbah popravljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenike in obrazce šiva.

30 dni na poskušnjo.

Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj. Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Ali že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?) 10-10

Razpošiljatev šivalnih strojev
STRAUSS
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 12 dn.

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetlavo, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovih naslednikov R. Strasmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 5-26

1-6

Vsega zdravilstva

dr. Tomaž Bergmann,

nekdaj bolniški zdravnik deželne bolnice v Ljubljani, dozda pr. zdravnik v Slov. Bistrici, ordinuje

v Mariboru, Reiserstrasse 2.

(ogel Tegetthoff-ovih ulic v Gr. Meranovi hiši)
od 9—10. predpoldne in 1—3. popoldne.

Slovinci!

Že v sedmi popravljeni izdaji je izšel

v tiskarni sv. Cirila v

Mariboru,

koroške ulice št. 5.

po vsem Slovenskem

priljubljen

V E N E C
pobožnih molitev in svetih pesmi.
Spisal duhovnik lavantinske škofije.

Krasno

vezan z zlato

obrezu stane fl. 1-60,

lično v usnje vezan z

barvano obrezu gld. 1-40.

Za pošto se naj pridene 10 kr.

Slovinci, pridno si naročajte lepo knjigo!

Razglas.

Okrajna hranilnica v Rogatcu

obrestuje od 1. januarja 1899 naprej vse hranilne vloge s $4\frac{1}{2}\%$ in jemlje zato od vseh hipotekarnih posojil po $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Omenjena hranilnica prevzame, kakor do sedaj, plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog.

Okrajna hranilnica v Rogatcu, dne 29. dec. 1898.

Načelnik ravnateljstva:

Franc Strafella,

c. kr. notar.

2—3

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na 176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal

s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,

Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.

Cena knjižic 30 kr., po pošti 35 kr.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschnegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 43—45

Solidna postrežba in prav nizke cene.